

gaalse retourschepen vervoerden 600.000 lb, de Ceylonse retourschepen 1 miljoen lb, zodat er 1.400.000 lb peper overblijft. Dit zal wel genoeg zijn voor de 9 schepen van de eerste jaarlijkse vloot, de twee schepen van de tweede bezending en een naschip. Heren XVII klaagde over de geringe hoeveelheid foelie in 1762. Het vorige jaar was besloten om 1000 sokkels te sturen, maar door het uitblijven van het nagewas werd dat 800. Dit jaar hoopt men minstens 880 sokkels te kunnen zenden. Op het vermoeden van Heren XVII dat er foelie voor Azië die met zeewater was afgetrapt, naar Nederland was gezonden, antwoordt men dat iedere sokkel een plankje heeft waarop de bestemming is aangegeven. Er kan dus geen vergissing gemaakt worden. Sinds het vergroten van de bestelling uit Nederland [fol. 121] worden er volgens het bevel wel sokkels voor Azië die met zeewater zijn afgetrapt, naar Nederland gezonden voor zover deze niet in Azië nodig zijn. De voorraad kruidnagels te Batavia is door het laatste goede gewas 1.039.584 $\frac{2}{3}$ lb en de afzet in Azië over de laatste drie jaren gemiddeld 230.000 lb. Daarom is 500.000 lb naar Nederland gezonden, ofwel 200.000 lb meer dan de bestelling. Van nootmuskaat zal de vastgestelde hoeveelheid van 300.000 lb gestuurd worden, en wel eerst de vette noten en het dan nog ontbrekende gedeelte uit de beste van de gemiddelde soort. Voor kaneel wordt verwezen naar de brieven direct uit Ceylon. Over het bevel in 1762 om als verpakking bolkvangers⁴ van kayiru te gebruiken, is op 19 mei 1764 een besluit genomen, dat in de brief naar Ceylon van 24 oktober daaropvolgend is opgenomen. Wegens de klacht dat de koffiebonen zwart en wormstekig waren, werd vorig jaar de zending tot 15.000 lb aan verse waar teruggebracht. Maar omdat de partij van 1762 gunstig is uitgevallen, en wegens het expliciete bevel bij de bestelling, is nu 200.000 lb gezonden. Tevens is besloten de voorraad overjarige Javase koffie te verzenden. [fol. 122] Door slecht gewas bedroeg die vorig jaar maar 3.516.000 lb inclusief 600.000 lb verzonden via Ceylon, waar 33.062 $\frac{1}{2}$ lb Bourbonse en 4000 lb Mokkase bonen uit Bengalen aan zijn toegevoegd. Desgevraagd wordt over de in 1761 en 1762 ingekochte Bourbonse partijen bericht, dat de eerste 638.692 lb bedroeg en de tweede maar 10.600 lb. Daarvan is in oktober 1763 600.000 lb naar Nederland verzonden en in januari 1764 26.500 lb, terwijl een partijtje voor Azië is bestemd of was ingedroogd. De rest van 10.562 $\frac{1}{2}$ lb maakt deel uit van wat nu wordt verzonden. Deze koffie kon niet eerder verzonden worden, omdat ze bij inkoop vers leek te zijn. Over de klacht dat de schepen met thee op vracht overbeladen waren, heeft commandeur Hendrik Booms zich al verantwoord. Volgens het bevel zal men die zending niet uitbreiden. Door een gebrek zal de Huis ten Donk [fol. 123] geen volledige lading hebben. Zoals verzocht is de opperequipagemeester bevolen met suiker zo spaarzaam mogelijk te zijn en niet meer dan de op 1 november 1762 bestelde 1 miljoen lb te zenden. Aan tin verzendt men 20.000 lb Malakse en 300.000 lb Bangkase op een bestelling van 200.000 of 300.000 lb. Men zag zich tot een ruime zending genoodzaakt door een voorraad in eind september 1764 van ruim 2.100.000 lb en bovendien omdat de verkoops prijs in China maar f 40,175 de 100 lb Indisch geld bedroeg, terwijl die verleden najaar in Amsterdam f 40,15,- bankgeld heeft bedragen. Hoewel er in een geheim briefje van 25 juni 1762 toestemming was gegeven om met 30 % winst in Azië te verkopen, was er in de Westerkwartieren ook geen grote afzet. Wegens de grote voorraad, de geringe afzet en om de goederen niet renteloos te laten liggen [fol. 124] zonder uitzicht op betere prijzen, moest men de verkoops prijs te Batavia wel van 20 tot 19 rsd het pikol verlagen. Zo prikkelt men de handelaren op China tin aan te kopen, zonder dat dit de handel van de Compagnie naar Kanton benadeelt, omdat het tin alleen ver naar het noordoosten, naar Amoy, vervoerd mag worden. Volgens bevel is op 19 mei 1764 over de Satsumase kamfer besloten om niet meer dan 20.000 lb, of wat uit Nederland werd gevraagd, in Japan te bestellen. Er wordt dus niets in Azië afgezet. Hoewel de opdracht trouw werd uitgevoerd, wil men niet verhelen dat bovenvermelde inkoop niet zal verhinderen dat de Chinezen in Japan zoveel zullen inkopen, als ze aan de vreemde naties

4 Bolkvanger, overkleed om vocht op te vangen; later een overjas van pressenning.